

5. Москаленко Н. Технологія формування ціннісного ставлення у студентів до самостійних занять фізичною культурою / Москаленко Н., Корж Н. // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2016.– № 1. – С.201-206
6. Стаття 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт»; постанова Кабінету Міністрів України від 21.03.2016р. № 212.
7. Naul R. Concepts of Physical Education in Europe / Naul R. // Physical Education: Deconstruction and Reconstruction. – Issues and Directions, Edition: 1st, Publisher: Schorndorf: Hofmann, Editors: Hardman K., pp.35-38.
8. Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie roli sportu w edukacji //Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r. – 2007. – S. 131-138.
9. Looze R. Physical education in EU schools / Looze R. – Режим доступу: <http://www.europeactive.eu/content/physical-educationeu-schools>.

Reference

1. DuKh T., Teoretiko-methodical preparation of students in the discipline "Physical education" / T. Dukh, O. Romanchyshyn // Sportivny vestnik Prydniprov'ia. - 2018. - No. 2. - P. 37-43.
2. Krusevich T.Yu. Contemporary trends in the organization of physical education in higher educational institutions / T.Yu. Krusevich, N.E. Pangelova // Sportivny vestnik Prydniprov'ia. - 2016. - No. 3. - P. 109-114.
3. Krusevich T. Physical preparedness of students in modern conditions of study in medical institutions of higher education / T.Yu. Krusevich, Zh.V. Malakhova // Sports Bulletin Dnieper. - 2018. - No. 2. - P. 65-68.
4. Malakhova Zh. Theoretical and methodological aspects of the basis of self-development in the system of physical education of students / Zh.V. Malakhova // Scientific Journal of the National Pedagogical University named after M.P. Dragomanov. Series № 15. «Scientific-pedagogical problems of physical culture / physical culture and sports»: Sb. scientific works / Ed. O. V. Tymoshenko. - K.: View of the NPU them. M.P. Dragomanov, 2018. - Issue 3K (97) 18. - P. 317-320.
5. Moskalenko N. Technology of formation of value attitude of students to independent studies by physical culture / Moskalenko N., Korzh N. // Sportivny vestnik Prydniprov'ya. - 2016.- No. 1. - P.201-206
6. Article 26 of the Law of Ukraine "On Physical Culture and Sports"; Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of 21.03.2016. No. 212.
7. Naul R. Concepts of Physical Education in Europe / Naul R. // Physical Education: Deconstruction and Reconstruction. – Issues and Directions, Edition: 1st, Publisher: Schorndorf: Hofmann, Editors: Hardman K., P.35.
8. Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie roli sportu w edukacji //Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r. – 2007. – P. 131-138.
9. Looze R. Physical education in EU schools / Looze R. – Rezhym dostupu: <http://www.europeactive.eu/content/physical-educationeu-schools>.

УДК 378.147:37.037

Мороз Ю.М.,
кандидат педагогічних наук, доцент
Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка,
Остапов А.В.,
старший викладач
Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка,
Остапова О.О.,
старший викладач
Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г.Короленка, м. Полтава

ПРОБЛЕМА ВИХОВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ ЯК СВИТОГЛЯДНОЇ ОРІЕНТАЦІЇ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Автори статті на основі проведеного констатувального експерименту дослідили сучасний стан управління навчально-виховним процесом у закладах освіти на засадах здоров'язберігаючих технологій, визначили причини, що стримують та перешкоджають використанню здоров'язберігаючих технологій у навчальних закладах, розставили за рангом значущості основні фактори, через які гальмується розвиток здоров'язберігаючих технологій, визначили що на думку майже всіх учасників експерименту мета здоров'язберігаючих освітніх технологій полягає у створенні безпечних умов життєдіяльності навчального закладу.

Ключові слова: культура здоров'язбереження, майбутні фахівці, освітній простір, управління, студентська молодь.

Мороз Ю. Н., Остапов А. В., Остапова Е. А. Проблема воспитания культуры здоровьесохранения как мировоззренческой ориентации будущих специалистов в образовательном процессе высшего учебного заведения. Авторы статьи на основе проведенного констатирующего эксперимента исследовали современное состояние управления учебно-воспитательным процессом в заведениях образования на принципах здоровьесберегающих технологий, определили причины, которые сдерживают и препятствуют использованию здоровьесберегающих технологий в учебных заведениях, расставили за рангом значимости основные факторы, через

которые тормозится развитие здоровьесберегающих технологий, определили, что по мнению почти всех участников эксперимента цель здоровьесберегающих образовательных технологий заключается в создании безопасных условий жизнедеятельности учебного заведения.

Ключевые слова: культура здоровьесохранности, будущие специалисты, образовательное пространство, управление, студенческая молодежь.

Moroz Yu. N., Ostapov A. V., Ostapova E. A. The problem of upbringing a culture of health preservation as an ideological orientation of future specialists in the educational process of a higher educational institution. The authors of the article on the basis of the experiment conducted by the experiment investigated the current state of management of the educational process in educational institutions on the principles of health-saving technologies, identified the reasons that inhibit and prevent the use of health-saving technologies in educational institutions, placed the significance factors behind which inhibits the development of health-saving technologies, determined that in the opinion of almost all participants in the experiment, the goal of health care educational technology is to create a safe environment for the school.

For Ukraine, the main problem associated with the future state is the preservation and strengthening of the health of children and students, and the development of sustainable social guidelines for the awareness of the need for a healthy lifestyle becomes more and more relevant and acute for Ukrainian society.

Key words: health protection culture, future specialists, educational space, management, student youth.

Постановка проблеми. Для України головною проблемою, яка пов'язана з майбутнім держави, є збереження і зміцнення здоров'я дітей та учнівської молоді, вироблення стійких соціальних настанов щодо усвідомлення необхідності здорового способу життя стає все більш актуальною і гострою для українського суспільства. А вже з кожним роком показники стану фізичного і психічного здоров'я населення, особливо молоді значно погіршуються. Освітній процес відкриває широкі перспективи в напрямі формування світогляду молодої людини. У цьому руслі проблема виховання культури здоров'язбереження, як світоглядної орієнтації майбутніх фахівців в освітньому процесі вищого навчального закладу (ВНЗ), щороку набуває особливої значущості, що пояснюють постійним погіршенням стану здоров'я молоді, зумовленим несприятливими соціально-економічними умовами в багатьох країнах світу й, зокрема, в Україні [1, с.7-9].

Як свідчить світова практика, нині суспільство занепокоєно складною екологічною ситуацією, низьким рівнем культури, інтенсифікацією навчального процесу, спрямованого переважно на інтелектуальний розвиток особистості, що породжує негативний вплив організації навчального процесу у вишах на здоров'я студентів. Молодь є недостатньо освіченою з питань власного здоров'язбереження, не дбає про своє здоров'я і майже не дотримується здорового способу життя, що призводить до дисгармонії та погіршення здоров'я молодих людей [2, с.1-6].

Розв'язання проблеми формування культури здоров'язбереження як світоглядної орієнтації студентів вищих навчальних закладів потребує особливої уваги суспільства з боку сім'ї, вищої школи, громадських організацій, закладів охорони здоров'я тощо.

Аналіз літературних джерел. Різні аспекти вивчення проблеми здоров'язбереження, ґрунтовні дослідження здоров'я молоді знайшли втілення в роботах вітчизняних і зарубіжних науковців: філософів та культурологів; психологів; медиків; педагогів та інш. Незважаючи на великий обсяг досліджень, проблеми формування культури здоров'язбереження як світоглядної орієнтації майбутніх фахівців, дотепер недостатньо вивчені в теоретичному й у практичному аспектах.

Аналіз наукових статей, присвячених порушеному питанню, дає підстави констатувати низку суперечностей, зокрема між: соціальними потребами у вихованні здорового покоління і недостатнім рівнем усвідомлення майбутніми спеціалістами значення здоров'язберігаючих знань, умінь та навичок; низьким рівнем стану здоров'я студентів і необізнаністю викладачів навчальних закладів з технологіями здоров'язбереження та шляхами їх упровадження в навчально-виховний процес; потребою у сформованості культури здоров'язбереження як світоглядної орієнтації майбутніх фахівців; необхідністю створення нової управлінської стратегії, спрямованої на виховання культурного, високоосвіченого, здорового, конкурентоздатного фахівця й відсутністю моделі формування культури здоров'язбереження як світоглядної орієнтації майбутніх фахівців в управлінні навчально-виховним процесом [4, с.8-10].

Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні управління навчально-виховним процесом у ВНЗ на засадах здоров'язберігаючих технологій.

Завдання дослідження: проаналізувати наукові аспекти управління навчально-виховним процесом у закладах освіти на засадах здоров'язберігаючих технологій; здійснити теоретичний аналіз здоров'язберігаючих технологій в управлінні навчально-виховним процесом у закладах освіти; дослідити сучасний стан управління навчально-виховним процесом у закладах освіти на засадах здоров'язберігаючих технологій.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сьогоднішній день головною проблемою, яка пов'язана з майбутнім держави, є збереження і зміцнення здоров'я дітей та учнівської молоді, вироблення стійких соціальних настанов щодо усвідомлення необхідності здорового способу життя, адже з кожним роком показники стану фізичного і психічного здоров'я населення, особливо молоді, значно погіршуються [9, с.112-114]. Саме тому у загальний зміст освіти інтегруються актуальні проблеми реального життя, питання екології, здоров'я, безпеки, а це відповідає вимогам нового державного стандарту. На сучасну молодь все помітніше впливають чинники, дія яких раніше була значно меншою. Зокрема, мова йде про зниження фізичного навантаження, натомість підвищується нервово-психологічне, інформаційне. Стрімко поширюються серед молоді шкідливі звички. Тому зосередження уваги на проблемі психогігієнічного виховання і здорового способу життя серед молоді є вкрай важливим. Здоровий спосіб життя: це все, що стосується збереження і зміцнення здоров'я, все, що

сприяє виконанню людиною своїх людських функцій через діяльність з оздоровлення умов життя – праці, відпочинку, побут. Саме тому вважаємо за доцільне охарактеризувати та розглянути проблему управління навчальним закладом на наукових засадах здоров'язберігаючих технологій [3, с.44-48].

Проблема управління навчальним закладом є чи не найважчою. Це природно, тому що зміни у нашому суспільстві щоразу кидають нам виклик, вимагають опанувати нові знання, вчитись використовувати їх на практиці. Серед головних проблем сьогодення на одне з перших місць у державі в цілому та в освітній діяльності зокрема виходить проблема збереження здоров'я підростаючого покоління. Дослідниками відзначається катастрофічне зниження рівня здоров'я дітей та підлітків, що чинить негативний вплив на якість освітніх результатів. У зв'язку з цим, на думку фахівців, актуалізується проблема збереження здоров'я студентів, що спричиняє необхідність використання здоров'язберігаючих технологій у навчальних закладах. Головним інструментом, за допомогою якого можна цього досягнути – це скоординувати діяльність усіх структурних підрозділів, тобто організувати управління. Керівники навчальних закладів освіти усіх управлінських ланок повинні опанувати цю важливу науку, уміло використовувати усі її важелі. Управління – це процес планування, організації мотивації і контролю, необхідний для того, щоб сформулювати і досягнути цілей організації. У нашому випадку ціль – це впровадження здоров'язберігаючих технологій в навчальних закладах. У контексті управління навчальними закладами такий феномен розглядають через методи і діяльність із забезпечення вимог якості освіти. Саме цим зумовлене в педагогіці виникнення нових напрямів – які стали соціальною галуззю наукового пізнання, що характеризується певним змістом, принципами, тенденціями та закономірностями розвитку [5, с.32-35].

Отже, створення здоров'язберігаючого середовища процес, який вимагає чіткого усвідомлення усіма суб'єктами навчально-виховного процесу значущості відповідального ставлення до власного здоров'я.

Таке середовище має забезпечувати не лише збереження та зміцнення здоров'я студентів, а й формування культури здоров'я. Лише злагоджена та змістовна співпраця навчального закладу та родини у сфері здоров'язбереження зможе забезпечити успішну реалізацію здоров'язберігаючих технологій, спрямованих на покращення стану здоров'я учнів.

Аналіз здоров'язберігаючої діяльності навчальних закладів України дозволив виділити такі складові цієї діяльності. Вона має поєднувати такі форми і види роботи: корекцію порушень соматичного здоров'я з використанням комплексу оздоровчих та медичних заходів без відриву від навчального процесу; різноманітні форми організації навчально-виховного процесу з урахуванням їх психологічного та фізіологічного впливу на студентів; контроль за виконанням санітарно-гігієнічних норм організації навчально-виховного процесу; нормування навчального навантаження та профілактику перевтоми студентів; медико-психолого-педагогічний моніторинг стану здоров'я, фізичного і психічного розвитку студентів; розробку та реалізацію навчальних програм із формування в учнів навичок ведення здорового способу життя та профілактики шкідливих звичок; сприяння гуманному ставленню до кожного студента; формування доброзичливих взаємовідносин у колективі працівників; заходи, що сприяють збереженню та зміцненню здоров'я викладачів та студентів, створення умов для їх гармонійного розвитку.

Звичайно, вирішення проблеми здоров'я підлітків потребує пильної уваги всіх зацікавлених у цьому: педагогів, медиків, батьків, представників громадськості. Але особливе місце та відповідальність в оздоровчій діяльності відводиться освітній системі, яка повинна і має всі можливості для того, щоб зробити навчально-освітній процес здоров'язберігаючим. І в цьому випадку мова йде вже не просто про стан здоров'я сучасних студентів, а про майбутнє України [6, с.27-30].

Дослідженнями доведено, що ефективність формування здорового способу життя вимагає активного залучення студентів до здоров'язберігаючого навчального процесу, формування в них активної позиції щодо зміцнення і збереження власного здоров'я[4].

Аналіз здоров'язберігаючої діяльності закладів освіти України дозволив виділити складові компоненти цього напрямку. Він має поєднувати різноманітні форми і види роботи.

Дослідженнями доведено, що педагогічні помилки або неправильні педагогічні технології негативно впливають на підліткову психіку у вигляді невротичних порушень, що викликає в студентів низький рівень пізнавальної активності, низький рівень мотивації навчальної діяльності, нестійкість емоційної сфери; високий рівень тривожності, втрату інтересу до навчання.

Багаторічні дослідження дозволяють виявити ті фактори ризику, які негативно впливають на здоров'я студентів, зокрема це: стресова педагогічна тактика; інтенсифікація навчального процесу; невідповідність методик і технологій навчання; невиконання елементарних фізіологічних та гігієнічних вимог до організації навчального процесу; функціональна неграмотність викладачів та батьків у питаннях збереження та зміцнення здоров'я; недоліки в існуючій системі фізичного виховання; відсутність системи роботи з формування цінності здоров'я і здорового способу життя [7, с.76-81].

Важливо відзначити, що підлітки дуже чутливі до будь-яких несприятливих впливів. Пріоритетною формою збереження і зміцнення здоров'я студентів є фізкультурно-оздоровча діяльність. Зважаючи на те, що значне зменшення рухової активності студентів призводить до погіршення їхнього стану здоров'я, зменшення адаптаційних можливостей організму, особлива увага в навчальних закладах має приділятися використанню різних засобів і форм фізичного виховання студентів.

Розуміючи, що здоров'я здебільшого залежить від самої людини, її свідомості, педагоги мають приділяти значну увагу формуванню в студентів позитивного ставлення до власного здоров'я. Основою такої діяльності є певна система взаємодії викладачів та студентів: організація просвітницької роботи, залучення студентів до різних видів оздоровчої діяльності, виховання природного ставлення до самовдосконалення [6].

З метою вивчення сучасного стану управління НЗ на засадах здоров'язбереження нами було проведено констатувальний експеримент, який здійснювався на основі розробленого анкетування. У ньому брали участь студенти

Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка та Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка. Було визначено такі основні завдання констатувального експерименту: з'ясувати реальний стан використання технологій здоров'язбереження у навчальному закладі; виявити рівень обізнаності керівників та студентів щодо здоров'язберігаючих технологій; визначити причини, через які не використовуються здоров'язберігаючі технології на практиці [8, с.91-94].

Проаналізувавши результати анкетування, ми дійшли висновків, що здоров'язберігаючі технології в управлінні закладом освіти використовують лише 5% опитаних керівників, 95% керівників і студентів мають знання про здоров'язберігаючі технології, але на практиці їх не застосовують.

Результати аналізу зображено на діаграмі (рис.1.)

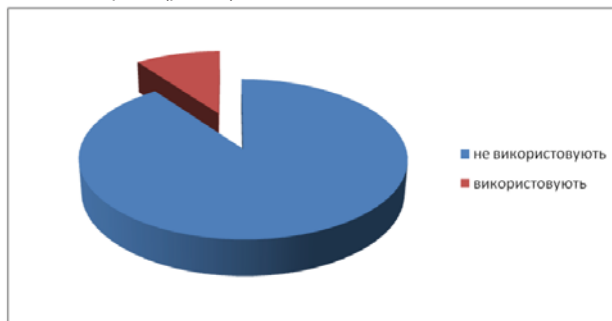

Рис.1. Використання на практиці управлінських здоров'язберігаючих технологій

Практично всі опитані респонденти впевнені у необхідності застосування цього різновиду технологій у практичному застосуванні, але учасники експерименту зазначають низку причин, через які застосування технологій здоров'язбереження в управлінні на даному проміжку часу використовується набагато рідше ніж інші інноваційні технології.

Не так все добре із прийомами здоров'язберігаючих технологій, які відомі викладачам навчальних закладів та використовуються ними у роботі. Анкетування виявило, що викладачі навчальних закладів серед запропонованих прийомів здоров'язберігаючих технологій виділяють лише один, як відомий, але його використовують не систематично, а з перемінним успіхом-це інформаційно-навчальний прийом. Також нами було проаналізовано причини, що стримують та перешкоджають використанню здоров'язберігаючих технологій у навчальних закладах.

Таблиця 1

Причини, що стримують та перешкоджають використанню здоров'язберігаючих технологій у навчальних закладах

№ п/п	Причини	Показники оцінки до максимального балу, %		
		ПНТУ	ПНПУ	Середній
1	Важко впроваджувати щось нове	0	0	0
2	Невпевненість у корисності даної технології	4	3	3,5
3	Виникають сумніви щодо можливості застосувати щось нове	7	6	7,5
4	Можливі помилки і невдачі, а це неприємно	3	2	2,5
5	Немає необхідності, традиційне навчання дає позитивний ефект	4	3	3,5
6	Відсутність підтримки з боку адміністрації	8	2	5

Як видно з таблиці 1, серед основних причин, що перешкоджають використанню здоров'язберігаючих технологій у навчальних закладах, на думку викладачів ВНЗ є: відсутність підтримки з боку адміністрації –50%, виникнення сумнівів щодо можливості застосовувати щось нове –75 %, немає необхідності, традиційне навчання дає ефективний результат – 30%, невпевненість у корисності даної технології та можливі помилки і невдачі, а це не неприємно по 35%, варто зазначити, що викладачі навчальних закладів не бояться впроваджувати нові управлінські технології у своїх закладах.

На прохання відмітити за рангом значущості основні фактори, через які гальмується розвиток здоров'язберігаючих технологій, опитуванні відмітили позиції в такій послідовності: відсутність програми розвитку здоров'язбереження в навчальному закладі; слабка матеріальна та науково-дослідна база; орієнтація педагогічних працівників на традиційні форми роботи; опір змінам з боку колективу навчального закладу, небажання порушувати стереотипи поведінки і освоювати новий вид діяльності; відсутність матеріальних та інших стимулів для навчального закладу.

Також ми попросили респондентів відмітити серед запропонованих ознак здоров'язбереження найбільш доцільніші, на їхню думку, опитуванні надали перевагу таким ознакам: мають за основу комплексний характер збереження здоров'я – 30%; беруть до уваги більшість факторів які впливають на здоров'я, враховують вікові та індивідуальні особливості студентів – 30%; контролюють виконання настанов, зміст яких має здоров'язберігаючий та профілактичний характер – 10%; постійно покращують матеріально-технічну та навчальну базу, соціально-психологічний клімат у колективі відповідно до сучасних вимог – 20%; створюють освітнє середовище, що забезпечує комфортні та безпечні умови життєдіяльності студентів та педагогів – 40%.

На думку майже всіх учасників експерименту мета здоров'язберігаючих освітніх технологій полягає у створенні

безпечних умов життєдіяльності навчальних закладів.

Виявлене свідчить про те, що специфіка управлінської праці керівника потребує не лише особливих особистісних практичних умінь, а і необхідну команду педагогів, які вміють впроваджувати, розробляти інтегровані навчальні курси, програми та не бояться впроваджувати щось нове навіть через помилки. Реалізація цих завдань є досить складним процесом, який не завжди призводить до бажаного результату.

Це зумовлено, перш за, все тим, що в нашій державі не виражена достатньою мірою позитивна мотивація до здоров'я і здорового способу життя. При цьому цінність здоров'я у суспільстві не займає перших позицій в ієрархії людських потреб.

На нашу ж думку, головною потребою сьогодення є питання збереження здоров'я громадян. Отже, головне завдання викладача навчального закладу це – забезпечення збереження здоров'я усіх учасників навчально-виховного процесу.

Узагальнюючи отримані в результаті констатувального експерименту дані, можна зробити висновок про те, що більшість викладачів навчальних закладів розуміють необхідність використання здоров'язберігаючих технологій на практиці. Однак вони не мають відповідних знань щодо здоров'язберігаючих управлінських технологій.

Висновки. На основі аналізу наукових джерел та проведених досліджень ми зробили висновок про те, що на сьогоднішній день погляди багатьох науковців не співпадають та не набувають одногосної думки стосовно шляхів та умов впровадження здоров'язбереження в освітній процес. Особливо гострим це питання є для викладачів навчальних закладів, яким і належить стати безпосередніми учасниками реалізації ідей пропаганди здорового способу життя і здоров'язбереження в майбутньому.

У результаті проведеного аналізу літератури, ми визначили основні принципи здоров'язберігаючих технологій, відмітили їх виняткову важливість у формуванні здорової нації. У зазначеному контексті сформулювали власне визначення управління НЗ на засадах здоров'язберігаючих технологій. Проте варто відмітити, що досі не існує чітких шляхів, організаційних і педагогічних умов упровадження цих самих технологій в сучасний навчально-педагогічний процес.

Серед напрямків **подальших наукових пошуків** виокремимо проблему визначення конкретних організаційно-педагогічних умов, спрямованих на здоров'язбереження студентів.

Завдяки дослідженню даної проблеми також з'ясовано, що якісне управління у ВНЗ залежить саме від керівника адже саме від нього залежить яким буде заклад яким він керує, який педагогічний колектив буде його оточувати.

Література

1. Амосов М.М. Здоров'я /М.М. Амосов. – [2-е видання, виправлене.]. – К.: ТОВ ДСГ Лтд, 2005. – 120 с.
2. Ващенко О. Готовність вчителя до використання здоров'язбережувальних технологій у навчально-виховному процесі / О. Ващенко, С. Свириденко // Здоров'я та фізична культура. – 2006. – №8. – С.1-6.
3. Гримблат С.О. Здоров'язберегаючі технології в підготовці спеціалістів: [учебно-методическоєпособие] / С. О.Гримблат, В. П. Зайцев, С. И. Крамской. – Харьков: Коллегиум, 2005. –184 с.
4. Денисенко Н.Ф. Освітній процес має бути здоров'язбережувальним / Н.Ф.Денисенко//Дошкільне виховання. – 2007. – №7. – С.8-10.
5. Диканова Е. Г. Культура здоров'я в образовательном пространстве / Е. Г. Диканова. – Волгоград: Перемена,2003. – 99 с.
6. Здоров'язбережні технології: здоров'язбережна організація навчального процесу // Завуч. – 2012. – Трав. (№ 9). – С. 27-30.
7. Зысманов Б.М. Педагогические условия формирования здорового образа жизни студентов в образовательном процессе вуза: дисс. канд. пед. наук: 13.00.01, 13.00.08 / Зысманов Борис Михайлович. –Смоленск, 2006. – 154 с.
8. Лаврова Л. В. Здоров'я через освіту як один із пріоритетних напрямків розвитку освіти / Л. В. Лаврова // Освіта і здоров'я: формування здоров'я дітей, підлітків та молоді в умовах навчального закладу: матеріали 111 Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнародною участю, 25-26 березня, 2010 рік. – Суми: СОІППО, 2010. – С.91-94.
9. Маслоу А. Мотивация и личность /А.Маслоу. – [Пер. с англ.Гутман Т., Мухин Н.]. – [3-е изд.]. –СПб.: Питер, 2003. – 352 с.
10. Сериков Г.Н. Здоровьесбережение в гуманном образовании /Г.Н. Сериков. – Екатеринбург; Челябинск, 1999. – 242 с.

References

1. Amosov M.M. (2005) Health / M.M. Amosov. [2nd vidannya, in the right direction.]. K .: DSG Ltd. 120 p.
2. Vashchenko O. (2006) The readiness of the reader before the health promotion of hygienic technologies in the primary and twisted processes / O. Vashchenko, S. Sviridenko // Health and physical culture. №8. C.1-6.
3. Grimblat S.O. (2005) Health-saving technologies in the training of specialists: [teaching and methodological guidelines] / S. O. Grymblat, V. P. Zaitsev, S. I. Kramskoy. Kharkov: Collegium. 184 p.
4. Denisenko N.F. (2007) Osvitniy process mabouti zdorovyberezhualnim /N.F.Denisenko //Doshkilne vihovannya. №7. P.8-10.
5. Dikanova E. G. (2003) Health culture in the educational space / E. G. Dikanova. Volgograd: Change, 99 s.
6. Health care technologies: health care organization of the training process // Head teacher. 2012. Herbs. (No. 9). p. 27-30.
7. Zysmanov B.M. (2006) Pedagogical conditions for the formation of a healthy lifestyle of students in the educational process of the university: Diss. Cand. ped. Sciences: 13.00.01, 13.00.08 / Zysmanov Boris Mihaylovich. Smolensk. 154 p.

8. Lavrova L.V. (2010) Zdorov'ya through Oskit yak one from priziitnykh straightforward rozvitku Osvit / L.V. Lavrova // Osvita i zdorov'ya: formvaniya zdorov'ya ditey, pidlitkiv that young in the minds of the primary foundation: material 111 . science.-practical. conf. with the international lot, 25-26 birch, 2010 Rik. Sumi: SOIPPO. P.91-94.
9. Maslow A. (2003) Motivation and personality / A.Maslow. [TRANS. from English. Gutman T., Mukhin N.]. [3rd ed.]. SPb.: Peter. 352 p.
10. Serikov G.N. (1999) Health Conservation in Humane Education /G.H.Serikov. Yekaterinburg; Chelyabinsk. 242 p.

УДК 615.83-055.1:616.379-008.64

Мотуз С. О.
старший викладач,
Національний університет «Запорізька політехніка»,
Ішутіна Л. В.
магістрант,
Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова

КОМПЛЕКСНА ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ЧОЛОВІКІВ 50-60 РОКІВ З ЦУКРОВИМ ДІАБЕТОМ II ТИПУ НА ПОЛІКЛІНІЧНОМУ ЕТАПІ

У статті обґрунтовано комплексну фізичну терапію чоловіків 50-60 років з цукровим діабетом II типу на поліклінічному етапі. Актуальність проблеми цукрового діабету зумовлена значною поширеністю захворювання, тим що він є базою для розвитку складних супутніх захворювань та ускладнень, ранньої інвалідності та смертності.

Ключові слова: комплексна фізична терапія, чоловіки 50-60 років, цукровий діабет II типу, поліклінічний етап.

Мотуз С. А., Ішутіна Л. В. Комплексная физическая терапия мужчин 50-60 лет с сахарным диабетом II типа на поликлиническом этапе. В статье обоснована комплексную физическую терапию мужчин 50-60 лет с сахарным диабетом II типа на поликлиническом этапе. Актуальность проблемы сахарного диабета обусловлено значительной распространенностью заболевания, тем, что он является базой для развития сложных сопутствующих заболеваний и осложнений, ранней инвалидности и смертности.

Ключевые слова: комплексная физическая терапия, мужчины 50-60 лет, сахарный диабет II типа, поликлинический этап.

Motuz S., Ishytina L. Complex physical therapy of men 50-60 years old with type II diabetes at the clinic stage. The article substantiates the complex physical therapy of men 50-60 years old with type II diabetes at the outpatient stage. The urgency of the problem of diabetes is due to the large prevalence of the disease, as it is the basis for the development of complex concomitant diseases and complications, early disability and mortality.

Diabetes mellitus is still a serious medical and social problem. According to official statistics, in Ukraine today more than 1 million patients are registered. As the data shows, the number of patients with diabetes differs by region of residence of people, the ratio between age groups and the cost of treatment for diabetes. The task of physical rehabilitation in diabetes mellitus is to: reduce hyperglycemia, and promote insulin-dependent patients; to improve the function of the cardiovascular and respiratory systems; increase physical ability to normalize the psycho-emotional tone of patients

Treatment of diabetes mellitus is based on complex, taking into account existing metabolic disorders, and aimed at eliminating or compensating for insulin deficiency, normalization of metabolic processes, restoration of impaired physical and mental capacity, prevention of major pathological changes of internal organs, ophthalmologic and neurological disorders. The scientist notes that a significant place is devoted to means of physical rehabilitation, which are not only symptomatic, but some of them are aimed at separate parts of the pathogenesis. They use diet therapy, medical physical therapy, therapeutic massage, physiotherapy, occupational therapy

Key words: complex physical therapy, men 50-60 years old, type II diabetes mellitus, polyclinic stage.

Постановка проблеми. Актуальність проблеми цукрового діабету зумовлена значною поширеністю захворювання, тим що він є базою для розвитку складних супутніх захворювань та ускладнень, ранньої інвалідності та смертності.

Як зазначає Р. Я. Антощук, сьогодні Всесвітня організація охорони здоров'я визначає цукровий діабет як групу метаболічних (обмінних) захворювань, що характеризуються гіперглікемією, яка у свою чергу є результатом дефектів секреції інсуліну, дії інсуліну або обох цих чинників [2, с. 277]. Вчений вказує, що хронічна гіперглікемія може бути причиною дисфункції різних органів, насамперед очей, нирок, нервів, серця і кровоносних судин. Тому цукровий діабет залишається хворобою ускладнень, що справляє вагомий вплив на економіку усіх країн світу, є одним із найбільш витратних захворювань і посідає 4-5-е місце серед причин втрати працездатності [2, с. 277].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. А. С. Аметов вказує, що цукровий діабет наразі залишається серйозною медико-соціальною проблемою [1, с. 9]. За офіційною статистикою, в Україні на сьогодні зареєстровано понад 1 млн. хворих. Як впливає з наведених даних, кількість хворих на цукровий діабет відрізняється за регіонами проживання людей, співвідношенням між віковими групами та витратами на лікування цукрового діабету [1, с. 9].